

Z A P I S N I K

5. seje Komisije za enake možnosti na področju znanosti

Seja je potekala **8. maja 2019, v sejni sobi 503/504, ob 14:00 uri**, v prostorih Ministrstva za izobraževanje, znanost, in šport, Kotnikova 38, 1000 Ljubljana.

Navzoče članice in člani: dr. Andreja Gomboc, Uršula Konečnik, dr. Marta Klanjšek Gunde, Nataša Briški, dr. Jurij Toplak, dr. Dejan Škorjanc, dr. Sašo Dolenc, dr. Nadja Furlan Štante, dr. Polona Pečnik, dr. Urša Opara Krašovec,

Odsotne članice in člani: dr. Meta Dobnikar, dr. Saša Novak, dr. Jovana Mihajlović Trbovc, mag. Maja Sever, dr. Igor Pribac

Predlagani dnevni red:

1. Potrditev zapisnika prejšnje seje
2. Poročilo s srečanja ENRIO mreže (poročevalka: Urša Opara Krašovec)
3. Poročilo z drugega srečanja nacionalne skupine deležnikov ženskega podjetništva projekta Women in Business (poročevalka: Marta Klanjšek Gunde)
4. Poročilo z marčevskega posveta Komisije (poročevalke: Nataša Briški, Jovana Mihajlović Trbovc, Andreja Gomboc)
5. Pridobivanje informacij o stanju na področju enakih možnosti na slovenskih univerzah, inštitutih in drugih raziskovalnih organizacijah
6. Predlog zakona o raziskovalni dejavnosti z vidika enakih možnosti
7. Kako pritegniti/motivirati vodstva univerz, inštitutov in drugih k aktivni skrbi za zagotavljanje enakih možnosti?
8. Druge ideje in pobude

K 1.)

Zapisnik je bil soglasno sprejet in komisija ministrstvu predlaga, da ga objavi na spletnih straneh.

K 2.)

Dr. Opara Krašovec se je ob podpori Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport udeležila dveh srečanj ENRIO mreže, ki sta potekala 4. do 5. 10. 2018 v Stockholmu ter 25. in 26. marca 2019 v Pragi. Kot novosti na področju naslavljanja raziskovalne integritete je izpostavila usmeritev na zaščito t. i. »žvižgačev« ter vzpostavitev mreže nacionalnih kontaktov za njihovo zaščito (npr. podobno kot ombudsman). Za ustrezno reševanje tega področja bo ENRIO mreža v kratkem pripravila posebne smernice.

Dr. Opara Krašovec je še posebej opozorila na tri druge publikacije, ki so pred kratkim nastale v okviru delovanja te mreže. In sicer: 1.) priporočila za nacionalne komisije/akterje na področju znanstvene integritete, 2.) nacionalna poročila, med njimi

tudi za Slovenijo, ter 3.) posodobljen Evropski kodeks ravnanja za raziskovalno integriteto. Omenjeni kodeks je tudi preveden v slovenski jezik ter objavljen na spletnih straneh SAZU ter MIZŠ, kar pa po mnenju dr. Opara Krašovec ni dovolj za primerno promocijo te ključne publikacije med znanstveno srenjo.

"V nadaljevanju je dr. Opara Krašovec omenila tudi novosti v delovanju same ENRIO mreže, ki se delno financira preko projekta ENERI, del sredstev pa zagotavlja finsko ministrstvo za znanost. Med drugim so se konzorciju pridružile nove članice iz Francije, Nemčije ter Luksemburga. Vodenje mreže je po novem prevzela Sanna Kaisa Spoof (Finnish National Board on Research Integrity - TENK). Trenutno je aktualna razprava tudi o tem, ali bo mreža postala pravna oseba.

Dr. Opara Krašovec je opozorila tudi na par večjih dogodkov, na katerih bo ENRIO mreža sodelovala; med drugim na globalnem znanstvenem kongresu v Hong Kongu (2019) in leta 2020 na OSF v Trstu. V prihodnjem letu v oktobru pa bo ENRIO organiziral prvi EU kongres za raziskovalno integriteto na Finskem."

K 3)

Ta točka na seji ni bila obravnavana.

K 4)

Nataša Briški je komisijo seznanila s kratkim povzetkom zadnjega posveta komisije v marcu 2019.

K 5)

Ta točka je bila združena s točko 7.

K 6)

V nadaljevanju je komisija razpravljala o predlogu Zakona o znanstveno raziskovalni in inovacijski dejavnosti, ki je do 18. 5. 2019 v javni obravnavi na e-demokraciji.

Komisija je na seji podrobneje obravnavala 35. člen zakona, ki predvideva vzpostavitev Nacionalnega sveta za integriteto v znanost. Komisija ima na področju integritete v znanosti bogate izkušnje, saj je uradna predstavnic Slovenije v The European Network of Research Integrity Offices (ENRIO), ki na evropski ravni povezuje nacionalna telesa in strokovnjake za integriteto v znanosti z namenom širjenja dobrih praks kot tudi svetovanja državam ob vzpostavljanju tovrstnih teles. Prav tako je imela v preteklih letih ključno vlogo pri pripravi izhodišč za oblikovanje Nacionalnega sveta za integriteto v znanosti, organizirala pa je tudi vrsto dogodkov na temo integritete v znanosti z mednarodno udeležbo kot sta »Perspektive odgovornosti, etike in spolov: nova razmerja v znanosti«, ki je potekal 19. septembra 2014 v Ljubljani in »Mednarodni posvet z odgovornostjo za etično znanost«, ki je potekal 14. 4. 2016. V okviru KEMZ je nastal tudi slovenski prevod Singapurske izjave, ki velja za prvi kolektivno usklajeni globalni dokument, ki določa načela in odgovornosti v okviru t. i. raziskovalne integritete in etične znanosti.

Ob pregledu osnutka Zakona o znanstveno-raziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZRID) je komisija ugotovila, da v 35. členu, ki predvideva vzpostavitev Nacionalnega sveta za integriteto v znanosti, manjkajo ustrezne določbe, ki bi preprečile potencialno zlorabo ali konflikt interesov ter zagotovile kompetentno sestavo Sveta. Zato je predlagala, da enega člana oziroma članico imenuje tudi Komisija za enake možnosti na področju znanosti (KEMZ) kot uradna predstavnica Slovenije v ENRIO mreži, dva člana pa Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ) iz vrst slovenskih raziskovalcev, prednostno iz tujine. Ker je pri imenovanju članov Sveta pomembno, da imajo tudi kompetence s področja raziskovalne integritete, je komisija predlagala, da se MIZŠ o izboru teh dveh članov posvetuje s komisijo. Komisija se je strinjala, da bi bilo nujno potrebno tudi opozoriti na spoštovanje zakonskih določil za upoštevanje načela uravnotežene sestave Sveta po spolu (Zakon o enakih možnostih žensk in moških in Uredba o kriterijih za upoštevanje načela uravnotežene zastopanosti spolov) kot tudi na uravnoteženo zastopanost po regijah in vedah. Prav tako je ključno dodati zahtevo, da člani Sveta niso na vodstvenih položajih v svojih institucijah oziroma funkcionarji izvršilne veje oblasti. Komisija predlaga tudi dodatek izločitvenega pogoja, ki določa, da član komisije ne more odločati o primerih iz svoje matične institucije

Komisija je razpravljala tudi o 72. členu zakona (zagotavljanje enakih možnosti spolov), ki določa, da za zagotavljanje enakih možnosti spolov javne raziskovalne organizacije sprejmejo in izvajajo program ukrepov ter najmanj enkrat letno obravnavajo njegove učinke in o njih poročajo v okviru rednih letnih poročil. Komisija se s predlaganim členom sicer strinja, vseeno pa ministrstvu predlaga, da k temu členu doda tudi evalvacijski mehanizem, ki bo podprl izvajanje vsebine tega člena. Zato Komisija predlaga vključitev indikatorjev s področja enakih možnosti spolov med ključne (obvezne) indikatorje («Key Performance Indicators») za ocenjevanje institucionalnega financiranja, to je šestletnih pogodb o financiranju raziskovalnih institucij.

Komisija je opozorila tudi, da so v Uvodu zakona v točki 5., kjer so izpostavljene dobre prakse, kot je na primer program START namenjen mladim izjemnim znanstvenikom z vseh področij znanosti, ki ga naslavlja Avstrijska znanstvena fundacija (FWF), popolnoma spregledane dobre prakse za uveljavljanje enakih možnosti po spolu, kot na primer programa za spodbujanje kariernih možnosti mlajših (Hertha Firnberg) in starejših (Elise Richter) raziskovalk. Zato se strinja, da je potrebno pripravjalce zakona pozvati k vključitvi tudi drugih primerov dobrih praks s področja enakih možnosti.

⇒ **Sprejet je bil sklep 5/1: Komisija bo po e-pošti uskladila komentar na besedilo Zakona o znanstveno raziskovalni in inovacijski dejavnost ter ga do 18. 5. 2019 pristojnemu Ministrstvu oziroma oddala preko portala e-demokracija.**

K 5 in K 7)

V prihodnje komisija načrtuje organizacijo sestankov z vodstvenim kadrom na univerzah in večjih raziskovalnih inštitutih. Prvi takšen sestanek je predviden v petek, 10. 5. 2019, na Univerzi v Ljubljani. V nadaljevanju bo komisija organizirala takšna srečanja tudi na drugih univerzah ter na sejah KOSRIS ter KOSRIS 1.

K 8)

Ta točka na seji ni bila obravnavana.

Seja se je zaključila ob 16:20 uri.

Zapisala:

Uršula Konečnik

Sekretarka komisije

Priloge:

- Priloga 1: Poročilo o korespondenčnih sejah

Poročilo o korespondenčnih sejah:

1.

Glasovanje o Dopisu glede problema v okviru Javnega razpisa za spodbujanje raziskovalcev na začetku kariere 2.1., z dne 11. 3. 2019

⇒ Odziv: 9 odzivov (88,9% za ter 11,1% vzdržanih)

Odločitev 1: Dopis glede problema v okviru Javnega razpisa za spodbujanje raziskovalcev na začetku kariere 2.1. je bil potrjen.

Dopis je bil 15. 3. 2019 posredovan na naslove Zagovornika načela enakosti, SVRK ter MIZŠ.

2.

Glasovanje o podpori odzivu komisije na dopis Zagovornika načela enakosti - zveza: dopis št. 007-84/2019/2, z dne 24. 4. 2019

⇒ Odziv: 11 odzivov (90,9% za ter 9,1% proti).

Odločitev 2 Odziv komisije na dopis Zagovornika načela enakosti - zveza: dopis št. 007-84/2019/2 je bil potrjen.

Dopis je bil posredovan Zagovorniku načela enakosti 29. 4. 2019
